

Monumentnummer*: 510384

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 juli 1998
Kadaster deel/nr 82721/87

Woonplaats* Den Oever
Gemeente* Hollands Kroon
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam Den Oever
Locatieomschrijving de afsluitdijk, Buitengebied

Kadastrale gemeente* Wieringen
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3309

Omschrijving**

Inleiding

MONUMENT MET UITKIJKTOREN op de Afsluitdijk, daterend uit 1933, gesitueerd op de plaats waar de dijk in 1932 werd gesloten. Het monument bevindt zich op circa vijf kilometer afstand van het voormalige eiland Wieringen aan de zuidzijde (IJsselmeerzijde) van de Afsluitdijk. Het monument werd ontworpen door architect W.M. Dudok in een expressionistische bouwtrant en bevat een bronzen reliëf uit 1935 en granieten beeldhouwwerk van H. Krop. Getuige het opschrift in de linkeronderhoek van het bronzen reliëf, is het reliëf gemaakt bij Bronsbeeldgieterij A. Binder te Bloemendaal. Het monument werd uitgebreid in 1952-1956. De loopbrug (voetgangersviaduct) over de snelweg nabij het monument, dateert uit omstreeks 1977. Het souvenirwinkeltje in de toren dateert uit 1982.

N.B. Souvenirwinkeltje en loopbrug vallen niet onder de bescherming.

Omschrijving

Het monument bestaat uit drie delen: een basis (waarin een horecagelegenheid is ondergebracht), een platform of bordes met balustrade en luifel, en een uitkijktoren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het monument is opgetrokken in gewapend beton, voorzien van een witte sauslaag. Daarnaast zijn verschillende andere materialen toegepast, zoals glas, staal, koper en diverse soorten natuursteen. De totale hoogte van het monument is circa 20 meter.

De basis is gebouwd tegen de schuinoplopende zuidoostzijde van het dijklichaam. De muren van de basis zijn bekleed met blokken ruw behakte natuursteen. In de oost- en westzijde van de basis bevindt zich een ingang, bestaande uit een zware opgeklampte deur. In de zuidgevel van de basis zijn ten behoeve van de horecagelegenheid vijf rechthoekige liggende vensters aangebracht.

Het platform of bordes met luifel is gelegen aan de zuidoostzijde van het monument. De traptreden die naar het bordes voeren zijn vervaardigd van quartziet, de dekplaten van de balustrades van gepolijst zwart graniet. Op het bordes onder de luifel is aan de voet van de uitkijktoren (aan de zuidwestzijde) een bronzen reliëf aangebracht, waarop drie dijkwerkers zijn uitgebeeld. Boven de mannen is in bronzen letters de tekst aangebracht "EEN VOLK DAT LEEFT BOUWT AAN ZIJN TOEKOMST". Aan de noordwestzijde van de voet van de uitkijktoren bevindt zich een tweede gedenkteken met beeldhouwwerk. Dit gedenkteken bevat twee granieten blokken met opgestuwde golven, waartussen een groot betonnen blok staat. In het betonnen blok zijn drie liggende granieten platen gestoken, waarop de tekst "HIER WERD DE DIJK GESLOTEN 28 MEI 1932" is uitgehouwen.

De uitkijktoren is gemodelleerd om een wenteltrap van gewapend beton met granieten traptreden en stalen trapleuningen. De noordwestzijde van de uitkijktoren is recht en gesloten. De zuidwestzijde is opengewerkt en bestaat uit een skelet van gewapend betonnen stijlen (bevestigd aan de wenteltrap). Tussen de stijlen zijn hoge vensters aangebracht. De uitkijkpost bevindt zich aan de noordwestzijde van de toren en heeft een langgerekt zeshoekig grondplan met vrij hoge balustrade. De luifel van de uitkijkpost is tevens de onderkant van het dak. Het dak is een tentdak, bekleed met koper.

Waardering

Het Monument op de Afsluitdijk is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als voorbeeld van een gaaf bewaard gebleven gedenkteken in een zakelijk-expressionistische bouwtrant uit het begin van de jaren '30 van de 20ste eeuw. Tevens heeft het object ensemblewaarde met de waterstaatkundige werken en verdedigingswerken van de Afsluitdijk. Daarnaast is het object van belang als karakteristiek onderdeel van het oeuvre van architect W.M. Dudok.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie

Gedenkteken(D6)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument